

SMALL BUSINESS

ESSENTIAL TAX GUIDE (Sepedi)

Follow us on

SARS
At your service

Tlhahli ya SARS ya Motšhelo wa Bohlokwa wa Dikgwebopotlana

Tlhahli ye e fa tshedimošo ye e nago le mohola go Dikgwebopotlana, tše Nnyane le tša Magareng (SMME) le ditlamego tša tšona tša motšhelo tšeo di amanago le boingwadišo bja motšhelo, go faela pušetšo ya motšhelo, le tefo le Tirelo ya Metšhelo ya Afrika Borwa (SARS). E akaretša gape tshedimošo ka ga mehuta ye e fapafapanego ya metšhelo yeo o nago le maikarabelo go yona go ya ka bogolo le mohuta wa kgwebo ya gago.

Ka lebaka la maikarabelo a go fapafapana a molao le a motšhelo ao a amanago le dihlongwa tša kgwebo tše di fapafapanego, go bohlokwa go laetša mohuta wa setheo seo o nyakago go se hloma pele o thoma ditiro tša gago tša kgwebo.

Maikarabelo a mong wa kgwebo

Beng ba dikgwebo ba na le maikarabelo a go faela le go dira tefo go SARS ka nepagalo le ka nako.

Ditefo tša metšhelo

Ditefelo tša motšhelo di ka dirwa ka go šomiša eFiling goba phetišetšo ya pankha ya thwii. Ditefo di swanetše go dirwa ka nako go efoga tswala le dikotlo. SARS e ka se sa amogela tefo ya ditšheke ka morago ga kgwedi ya Desemere 2020.

Go boloka direkhoto

Go boloka direkhoto gabotse go go thuša go hlaloša seo se tsebagaditšwego ka gare ga pego ya gago ya motšhelo wa letseno ge SARS e na le dipotšišo mabapi le tshedimošo yeo e tsebagaditšwego ka pegong ya gago. Go boloka ditokomane tša tlaleletšo tša go swana le ditlankana tša thekišo, mananeotheko, dirasiti, ditlankana tša pankha tša tipositi le ditokomane tše dingwe go tla go thuša go laola ditaba tša gago tša motšhelo gakaone le go netefatša gore o dula o obamela motšhelo.

Mehuta ya kgwebo le maikarabelo a motšhelo

Mehuta ya kgwebo	Tlhaloso	Maikarabelo a metšhelo
Mogwebanoši Mongkgwebo	<p>O šoma ka kgwebo ye nnyane ebile e sepedišwa ke batho ka noši bao ba iperekago. Ba akaretša dikgwebo tšeo e sego tša semmušo. Ga gona dinyakwa tša go ngwadiša le Khamphani le Khomišene ya Dithoto (CIPC).</p>	<p>Ingwadišetše Motšhelo wa Letseno wa Motho ka noši (PIT)</p> <p>gomme ngwaga le ngwaga o tsebagatše letseno la kgwebo ya gago go pušetvo ya motšhelo wa letseno wa</p> <p>Batho ka noši (ITR12). O swanetše go lefa SARS pele ga</p> <p>letšatši la mafelelo la go lefa leo le laeditšwego godimo ga</p> <p>Tsebišo ya Phetleko (ITA34).</p> <p>Ingwadišetše VAT – ge o na le maloka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingwadišetše PAYE – ge o na le maloka <p>le metšhelo ya Moswananoši ya Dikgwebopotlana</p> <p>Motšhelo wa Dikgwebopotlana, Kgwebopotlana</p> <p>Dikoporasi (SBC) goba ETI.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tefo ya metšhelo ye e kolotwago.
Kgwebišano	<p>Batho ba tee goba ba babedi ba go ba le</p> <p>kgahlego ye swanago bao ba swarišanago go sepediša kgwebo. Ga gona dinyakwa tša go ingwadiša le CIPC. Mogwebišani yo mongwe le yo mongwe o tla gogelwa motšhelo a le tee go setseka sa gagwe sa kgwebo.</p>	<p>Ingwadišetše Motšhelo wa Letseno wa Motho ka noši (PIT)</p> <p>gomme ngwaga le ngwaga o tsebagatše letseno la kgwebo ya gago</p> <p>letseno go pušetšo ya motšhelo wa letseno wa</p> <p>Batho ka noši (ITR12).</p> <p>O swanetše go lefa SARS pele ga</p> <p>letšatši la mafelelo la go lefa leo le laeditšwego godimo ga</p> <p>Tsebišo ya Phetleko (ITA34).</p> <p>Ingwadišetše VAT – ge o na le maloka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingwadišetše PAYE – ge o na le maloka <p>le metšhelo ya Moswananoši ya Dikgwebopotlana</p> <p>Motšhelo wa Dikgwebopotlana, SBC goba ETI.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tefo ya metšhelo ye e kolotwago.

Mehuta ya kgwebo	Tlhaloso	Maikarabelo a metšhelo
<p>Dikhamphani tša praebete/tša mmušo</p> <p>Dikhamphani goba kgwebo ya beng ba se ba kae</p>	<p>Kgwebo ya semmušo ye e nyakegago go ingwadiša le CIPC le go ikhweletša nomoro ya boingwadišo. Khamphani e ikeme e le noši go mong gomme mong wa yona go nyakega gore a romele motšhelo wa gagwe wa Letseno.</p>	<p>Boingwadišo bja go itiriša bja Motšhelo wa Letseno la Kgwebo (CIT) ge ba ingwadišetša</p> <p>CIPC le go tsebagatša CIT ngwaga ka ngwaga mo go ITR14</p> <p>Ingwadišetše VAT – ge o na le maloka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingwadišetše PAYE – ge o na le maloka <p>le metšhelo ya Moswananoši ya Dikgwebopotlana</p> <p>Motšhelo wa Dikgwebopotlana, SBC goba ETI.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tefo ya metšhelo ye e kolotwago
Tirišano	<p>Tirišano e hlolega ge sehlopha</p> <p>sa batho ba dikgahlegelo tše swanago ba swarišanago</p> <p>go fihlelela nepo ye itšego ya ikonomi, ya leago goba</p> <p>ya setšo, go swana le stokvel, kgwebo ya badudi</p> <p>ya temo, bjalo bjalo. Tirišano go nyakega gore e ingwadiše le CIPC.</p> <p>Dikgwebišano di lefišwa metšhelo bjalo ka dikhamphani.</p>	<p>Lebelela Dikhamphani tša Praebete/ tša Mmušo goba</p> <p>Dikoporasi</p>

O ingwadišetša neng motšhelo?

Ge o šetše o ngwadišetše khamphani ya gago go Khomišene ya Bohlale bja Kelello (CIPC) yeo pele e bego e bitšwa CIPRO go www.cipc.org.za, SARS e tla go direla nomoro ya tšhupetšo ya Motšhelo wa Letseno la Khamphani (CIT). Ke moka moemedi wa khamphani o swanetše go ingwadiša go SARS eFiling go mpshafatša tshedimošo le go dira kgwebišano ka mokgwa wa elektroniki le ka bonolo le SARS.

Mogwebi yo a iperekago/Mogwebanoši goba batho bao ba lego Dikgwebišanong ba swanetše go ingwadišetša Motšhelo wa Letseno la Motho ka noši (PIT) thwii le SARS ka SARS eFiling.

Ditlamego tša gago tša motšhelo

Motho yo a iperekago goba yo a nago le kgwebo, o swanetše go ngwadiša kgwebo ya gago go SARS, o faele bohlatse bja tefo ya motšhelo le go lefa metšhelo ye e nyakegago ka nako. .

O ingwadišetša neng motšhelo wa letseno.

Ge o šetše o ngwadišetše khamphani ya gago go Khomišene ya Bohlale bja Kelello (CIPC) go www.cipc.org.za, SARS e tla go direla nomoro ya tšhupetšo ya Motšhelo wa Letseno la Khamphani (CIT). Ke moka moemedi wa khamphani o swanetše go ingwadiša go SARS eFiling go mpshafatša tshedimošo le go dira kgwebišano ka mokgwa wa elektroniki le ka bonolo le SARS.

Mogwebi yo a iperekago/Mogwebanoši goba batho bao ba lego Dikgwebišanong ba swanetše go ingwadišetša Motšhelo wa Letseno la Motho ka noši (PIT) thwii le SARS ka SARS eFiling.

Maikarabelo a mong wa kgwebo

Beng ba dikgwebo ba na le maikarabelo a go faela le go dira tefo go SARS ka nepagalole le ka nako. Se ke go sa šetšwe gore o na le Setsebi sa Motšhelo goba motho yo mongwe yo a swaraganago ditaba tša gago tša motšhelo.

Ditefo tša metšhelo

Ditefelo tša motšhelo di ka dirwa ka go šomiša eFiling goba phetišetšo ya panka ya thwii. Ditefo di swanetše go dirwa ka nako go efoga tswala le dikotlo. SARS ga e sa amogela tefo ya ditšheke ka morago ga Desemere 2020.

Go boloka direkhoto

Go boloka direkhoto gabotse go go thuša go hlaloša seo se tsebagaditšwego ka pušetšong ya gago ka moka ya go lefa motšhelo yeo e lego maleba ge SARS e na le dipotšišo mabapi le tshedimošo yeo e tsebagaditšwego ka pušetšong ya gago ya tefo ya motšhelo. Go boloka ditokomane tša tlaleletšo tša go swana le ditlankana tša thekišo, mananeotheke, dirasiti, ditlankana tša panka tša tipositi le ditokomane tše dingwe go tla go thuša go laola ditaba tša gago tša motšhelo bokaone le go netefatša gore o dula o latela dinyakwa tša motšhelo. Direkhoto di swanetše go bolokwa mengwaga ye mehlano go tloga ka letšatšikgwedi la go faela pušetšo ya tefo ya motšhelo.

Ditsela tše di loketšego tša go dirišana le SARS

Bontši bja dikgokagano tša gago le SARS e tla direga inthaneteng ka SARS eFiling. Ge o gweba bjalo ka motho ka noši gomme o se na Nomoro ya Tšhupetšo ya Motšhelo wa Letseno, o swanetše go thoma ka go ingwadiša bjalo ka molefelamotšhelo go eFiling go hlama profaele, gomme o tla direlwa nomoro ya tšhupetšo.

Go ingwadišetša eFiling:

Etela wepsaete ya SARS www.sars.gov.za gomme o kgotle eFiling ke moka o o kgotle REGISTER NOW; goba

Ge o gweba bjalo ka Mogwebanoši goba ka gare ga kgwebišano - Taonelouta SARS MobiApp go tšwa go Google Play Store (Android) goba App Store (didirišwa tša Apple) gomme o kgotle go 'REGISTER'.

O ka bogela gape bidio ya "Ka moo o ka ingwadišetšago eFiling" kanaleng ya SARS TV ya YouTube wa SARS TV.

Ge tshedimošo ya gago ka moka e mpshafaditšwe, kudukudu tshedimošo ka ga panka, dintlha tša kgokagano le moemedi wa khamphani, o ka ingwadišetša metšhelo ye mengwe go swana le VAT, PAYE, bjalobjalo go eFiling, ntle le go etela lekala la SARS.

Metšhelo ya moswananoši yeo e šomago go dikgwebo tše nnyane

Go na le palo ya diputseletšo tša motšhelo tšeo di lego gona go dikgwebopotlana tšeo di nago le maswanedi go swana le Motšhelo wa Tšhelete ka moka ye e tsenego (TOT), Metšhelo ya Koporasi ya Dikgwebopotlana (SBC) le Putseletšo ya Motšhelo wa Khiro (ETI) .

1. Motšhelo wa Tšhelete ka moka ye e tsenego (TOT)

Motšhelo wa Tšhelete ka moka ye e tsenego o ikemišeditše go fokotša le go nolofatša kobamelo ya motšhelo le morwalo wa taolo go dikgwebopotlana tšeo di nago le palomoka ya tšhelete ye e dirilwego ya ngwaga ka ngwaga ya go lekana R2,3 milione goba ka fase ga moo.

Tshapedišo ya Motšhelo wa Palomoka ya Tšhelete ye e tsenego ke tshapedišo ye tee ya motšhelo gomme e tšea legato la Motšhelo wa Letseno, VAT, Motšhelo wa Nakwana, Motšhelo wa Dipeloelō tša Khapetele le Motšhelo wa Ditibitente. Dikgwebo tšeo di nago le maswanedi di tla tsebagatša le go lefa motšhelo o tee (1) (ntle le ge ka kgetho ya VAT goba PAYE) gomme tša thoma go lefa motšhelo fela ge thekišo ya tšona ya ngwaga e feta R600 000.

Kgwebo ye nnyane yeo e ngwadišitšwego Motšhelo wa Palomoka ya Tšhelete ye e Tsenego e ka kgetha go ingwadišetša gape le VAT.

2. IKoporasi ya Dikgwebopotlana (SBC)

Dikgwebo tše nnyane tša poelo ya ngwaga ya ka godimo ga R20 milione di ka ba le maswanedi a go lefa Motšhelo wa Letseno ka kelo ya motšhelo ye e theošitšwego. Ge o ka laetša gore o kgwebopotlana mo godimo ga Pušetšo ya Motšhelo wa Letseno (ITR14), gomme o fihelelela dinyakwa ka moka, dikelo tše di fokoditšwego di tla dirišwa ka botšona. Ga go hlokege go dira kgopelo ya dikelo tše di theošitšwego ka gobane seemo sa gago sa SBC se tla tsebja ka go šomiša tshedimošo ye e lego go ITR14 ya gago.

Motšhelo wa Boleng bja Theko (VAT)

Dikgwebo tšeo di nago le poelo ye e akantšwego goba ya kgonthe ya go feta R2,3 milione di swanetše go ingwadiša le go lefiša 15% ya VAT go kabo ya dithoto le ditirelo tšeo di lefelwago motšhelo.

Magoro a boingwadišo bja VAT:

Boingwadišo bja kgapeletšo

O swanetše go ingwadišetša VAT ge ditlabakelo tša gago tšeo di lefelwago motšhelo di feta R2,3 milione, mo nakong efe goba efe ya dikgwedi tše 12 goba o lebeletše gore ditlabakelo tša gago tšeo di lefelwago motšhelo di tla feta tšhelete yeo go ya ka tlamego ya kontraka ye e ngwadilwego.

Boingwadišo bja boithaopo

O ka dira kgopelo ya boingwadišo bja boithaopo le ge ditlabakelo tša gago tšeo di lefelwago motšhelo, di le ka fase ga R2,3 milione. Senyakwa ke gore kabo ye e lefelwago motšhelo ye e dirilwego e swanetše go ba e šetše e fetile bonyenyane bja seroto sa R120 000 goba go na le kgonagalo ya go feta R120 000 mo lebakeng la dikgwedi tše 12. Boingwadišo bja VAT ka go šomiša SARS eFiling bo ka pela ebile bo bonolo.

Tefelo go ya ka Mogolo (PAYE)

Mongmošomo yo a ngwadišitšwego goba a swanelwago ke go ingwadiša le SARS bakeng sa PAYE le yena o tla swanelwa ke go ingwadiša le go lefa godimo ga Lebi ya Tšwetšopele ya Mabokgoni (SDL) le Sekhwama sa Inšorense ya go Hloka Mešomo (UIF) go SARS

Netefatša gore o ingwadiša le SARS mo matšatšing a 21 a kgwebo ka morago ga go ba mongmošomo, o goge PAYE le UIF go tšwa megolong goba meputsong ya bašomi ba gago gomme o di lefe go SARS kgwedi le kgwedi. Ditefo tše di swanetše go dirwa mo matšatšing a šupago (7) ka morago ga mafelelo a kgwedi. Ge megolo ya bašomi e le ka godimo ga diroto tšeo di beilwego.

Motšhelo ya Nakwana

Dikhamphani ka moka di ngwadišwa ka go itiriša bakeng sa Motšhelo wa Nakwana ge di ngwadišitšwe bakeng sa Motšhelo wa Letseno la Khamphani. Batho ka noši bao ba nago le dikgwebo tše nnyane gomme ba hwetša letseno go tšwa dikgwebong tše, ntle le mogolo, ba swanetše go ingwadišetša Motšhelo wa Nakwana. O swanetše go tlatša le go romela Bohlatse bja Tefelo ya Motšhelo wa Nakwana (IRP6) gabedi ka ngwaga gomme o dire tefo ya letseno la gago leo le akantšwego.

Pušetšo ye e ka faelwa ka SARS eFiling. Ge o ngwadišitšwe bakeng sa Motšhelo wa Palomoka ya Tšhelete ye e tsenego, ga go nyakege gore o romele IRP6.

Motšhelo wa Letseno la Khamphani (CIT)

Dikhamphani di swanetše go tsebagatša letseno la tšona ngwaga le ngwaga ka go romela Pušetšo ya Motšhelo wa Letseno la Khamphani (ITR14) ge boingwadišo bja tšona bo phethilwe. Tsebagatšo e swanetše go ba ye e nepagetšego, e bolela letseno ka moka le ditshenyegelo gore phetleko ya motšhelo ya go feta goba ka fase e efoge. Bakeng sa ngwaga wa phetleko wo o felago ka, goba ka morago ga la 31 Matšhe 2023, kelo ya Motšhelo wa Letseno la Dikhamphani ke 27% (pele e be e le 28%).

Dinako tša go romela Pušetšo ya Motšhelo ka mohuta wa motšhelo

Mohuta wa motšhelo	Boipušeletšo bja go romela	Foromo ya Motšhelo	Ditshwayotshwayo
Motšhelo wa Letseno la Khamphani (CIT)	Gatee ka ngwaga bjalo ka ge go laeditšwe mafelelong a ngwaga wa ditšhelete wa khamphani	ITR14	Khamphani e na le dikgwedi tše 12 go romela ITR14 ka morago ga mafelelo a ngwaga wa ditšhelete. Mafelelo a ngwaga wa ditšhelete a bontšhwa godimo ga setifikeiti sa boingwadišo bja khamphani go tšwa go CIPC
Motšhelo wa Letseno la Mong (bakeng sa batho ka noši bao ba iperekago) .	Gatee ka ngwaga bjalo ka ge go tsebagaditšwe ke SARS ka sehla sa go faela	ITR12	Bagwebanoši, bao ba iperekago le batho ka noši ka kgwebišanong ba swanetše go tsebagatša letseno la bona la kgwebo go ITR12 ya bona

Mohuta wa motšhelo	Boipušeletšo bja go romela	Foromo ya Motšhelo	Ditshwayotshwayo
VAT	Dikgwedi tše dingwe le tše dingwe tše pedi (2) pele ga la 25	VAT201	Nako e tla abelwa nakong ya boingwadišo, gomme dikhamphani tše dingwe di ka swanelwa ke go romela kgwedi ye nngwe le ye nngwe
PAYE	Kgwedi le kgwedi ka goba pele ga la 7	EMP201	Thomelo e swanetše go dirwa mo matšatšing a šupago (7) ka morago ga kgwedi yeo motšhelo o gogilwego go mošomi.
Motšhelo ya Nakwana	Gabedi ka ngwaga	IRP6	Bakeng sa dikhamphani: Thomelo ya mathomo e swanetše go dirwa dikgwedi tše tshela (6) go tloga mathomong a ngwaga wa ditšhelete. Thomelo ya bobedi e swanetše go dirwa mafelelong a ngwaga wa gago wa ditšhelete.
Motšhelo wa Palomoka ya Tšhelete ye e tsenego	Gabedi ka ngwaga	TT03	Thomelo ya dipušetšo tša motšhelo wa palomoka ya tšhelete ye e tsenego e dirwa gatee ka ngwaga go sepelelana le mafelelo a ngwaga wa ditšhelete wa khamphani goba go romelwa ga dipušetšo tša motšhelo wa letseno wa ngwaga le ngwaga, magareng ga la 1 Julae le la 31 Janaware ngwageng wo o latelago go batho ka noši.
Mongmošomo kgonthišišo	Mafelelong a Oktoboro le mafelelong a Mei	EMP501	Thomelo ya mathomo ya nakwana e swanetše go dirwa mafelelong a Oktoboro le thomelo ya mafelelo mafelelong a Mei

GO IHLAPA DIATLA: Tshedimošo yeo e lego ka gare ga pampišana ye e maikemišetšo a yona ke tlhahlo fela gomme ga e tšewe bjalo ka motheo wa molao, goba sephetho se se tlamago. Tshedimošo ga e tšee legato la molao gomme babadi bao ba belaelago mabapi le lehlakore lefe goba lefe la tshedimošo yeo e bontšhitšwego ka gare ga pampišana ba swanetše go lebelela molao wo o lebanego goba ba nyake tlhahlo ya semmušo go tšwa go motho yo a nago le maswanedi a maleba.

Go hwetša tshedimošo ka botlalo o ka –

- Etela letlakala la Dikgwebopotlana mo wepsaeteng ya SARS www.sars.gov.za.
- Letšetša Senthara ya Megala ya SARS mo go 0800 007277.
- Bea kopano lekaleng la SARS ka tshepedišo ya rena ya eBooking go www.sars.gov.za.
- Ge o leletša go tšwa dinageng tša ka ntle, go +27 11 602 2093 (feela magareng ga iri ya seswai mesong le iri ya bone thapama ka nako ya Afrika Borwa).

Contact Us

e-Contact

Visit the Small Business page on the SARS website
www.sars.gov.za

Book an appointment on
www.sars.gov.za

Phone

SARS Contact Centre
0800 007277

If calling from abroad,
on +27 11 602 2093
(only between 8am and
4pm South African time).

SCAN ME

Follow us on

2020

